

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

פרשת חיי שרה
כ"ו חשוון תשפ"א
מפטרין: והמלך דוד (מלכים א א)
המולה: יום ראשון שעה 16:07 ו-חלק אחד
שבת טובה

עלון מס' 273

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	16:26	17:16	17:51
תל אביב	16:23	17:13	17:47
חיפה	16:23	17:13	17:47
באר שבע	16:26	17:16	17:50

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"ג רבי ציון כהן שליט"א
רב העיר 'אור יהודה'

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון
הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב דביר פריץ שליט"א
עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

השבוע זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
דוד בן תמו
רפואה שלימה וכל הישועות

לכל המעונין שזכות עלון 'בית מרן' יוקדש עבורו לתפילה ולדפוס שלימה או להבדיל לעילוי נשמת
חייגו: *5290

קו הליכות 'בית מרן'

עם מייטב השלוחות
שאלות בהלכה, שיעורי תורה,
שלוחות מרתקות לנשים
ושלוחות מיוחדות לילדים

התקשרו: *5293

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - עמ' 5 פרשת חיי שרה**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - עמ' 5 בעקבות רבותינו**
הגאון הגדול רבי אהרון קוטלר זצוק"ל
 - עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - עמ' 6 מדור חדש כשרות המזון**
הרב אברהם דניאל שליט"א
 - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי יעקב לוגאסי שליט"א
 - עמ' 7 חינוך ילדים**
הרה"ג הרב אבנר קוואס שליט"א
 - עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

הלכות אמירה לגוי בשבת

כל האסור לישראל אסור לו לומר לגוי. פסיק רישיה על ידי גוי. שימוש בבויילר על ידי גוי. שימוש בדוד שמש בשבת. שבות במקום מצוה על ידי גוי. פסיק רישיה דניחא ליה בדרבנן, ועל ידי גוי. פתיחת מקרר ששכחו המנורה דולקת. פתיחת רכב ששכחו הטלית בתוכו. דין נגיעה במוקצה. הנמצא בדרך ונכנסה שבת. דין מגיס. פלאטה חשמלית.

שימוש בבויילר על ידי גוי

ב. דוגמא לדבר, פתיחת ברז מים חמים שהוחמו על ידי בויילר חשמלי לצורך רחיצת פניו ידיו ורגליו - אבל לרחוץ כל גופו אסור - או לשטוף כלים, והרי כאשר מוציא מים חמים מהברז, אוטומט נכנסים מים קרים לדוד ומתחממים שם, כי בדוד יש מים חמים שהיד סולדת בהם, והם מבשלים את המים הנכנסים, והרי זה בגדר "תתאה גבר". ואפילו שאינו מתכוין לחמם את המים הנכנסים, כיון שברור שהמים יתחממו, הרי זה בגדר "פסיק רישיה" שאפילו כשאינו מתכוין אסור. מים שהוחמו על ידי בויילר חשמלי הם בגדר תולדות האור, והמבשל בתולדות האור עובר איסור דאורייתא, שהרי גזרו על בישול בתולדות חמה אטו תולדות האור, כמבואר בגמרא (שבת לט.), ואילו בישול בתולדות האור היה איסור מדרבנן, הרי זה גזירה לגזירה. וכן משמע מדברי המשנה (שבת לה:): אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל, כלומר אסור להניח ביצה חיה בצד המיחם כדי שתתבשל, ובגמרא מבואר שאם גלגל חייב חטאת. ובישול על ידי מיחם נחשב בישול בתולדות האור, כי המיחם מתחמם מהאש, ומבואר שבישול בתולדות האור אסור מהתורה. ואם כן גם בישול על ידי

כלל גדול

א. בשיעורים הקודמים הזכרנו את הכלל שכתב מרן בבית יוסף (סי' רג) ובשלחן ערוך (סימן שז), שכל מלאכה שאסור לישראל לעשות בשבת, אסור לומר לגוי לעשותה. וכן כתב עוד מרן בבית יוסף (סימן שלד) בשם הרשב"א (בתשובה ח"א סימן תשפד) שכל מה שאסור לישראל לעשות, אסור גם לומר לגוי, מלבד מה שאמרו בפירוש. וכן כתב הרמ"א בהגה (סימן רג סעיף ה) להלכה. בספר תורת שבת (סימן שלו סק"ג) ועוד אחרונים הקשו על כלל זה, שבכמה הלכות לכאורה נראה לא כך. כגון מה שכתב בשו"ת תרומת הדשן (סימן סו), שכל איסור אמירה לגוי הוא דוקא כשאומר לו שיעשה ממש דבר איסור בשבת, אבל אם אומר לו שיעשה פעולת היתר, וכתוצאה מכך פסיק רישיה שיהיה איסור, מותר, כי לא נאמר איסור אמירה לגוי בפסיק רישיה.

1 אפילו אם מיום ששי הישראל יכתוב על פתק, "תדליק את החשמל", "תכבה את הגז", ומראה את הפתק לגוי בשבת, והגוי מבין עברית ויודע לקרוא ויעשה מלאכתו, גם זה אסור, שהרי זה ככל רמז שאסור לרמוז לגוי מדין אמירה לגוי שבות, כלומר שאסור מדרבנן. מתירים רק במקרים מסויימים, כגון שבות דשבות במקום הפסד גדול או במקום צורך מצוה, אבל באופן כללי אין להקל.

אנשים הנמצאים בכיבוד או מכל סיבה שהיא שלא יכולים להתפלל במניין
ניתן להצטרף ולשמוע את שעות המניינים ב: *5293 *שלוחה 16

בוילר אסור מהתורה. אם כי יש אומרים שבישול בבזילר הוא כמו גרמא, כי כאשר פותח את הברז מלמטה, נכנסים מים מלמעלה מאליהם, והרי זה כמסיר מונע שנחשב כמו גרמא, וכמבואר בשו"ת חתם סופר (חיו"ד סימן ריד), ולכן יש שסומכים להקל על זה ועל עוד צירופים במקום צורך גדול, אבל לכתחילה אין להוציא מים חמים מבזילר חשמלי, כי פסיק רישיה שיכנסו מים קרים ויתבשלו. אך מה הדין על ידי גוי? לפי דברי התרומת הדשן שהזכרנו מותר, כי כל איסור אמירה לגוי הוא כשאומר לו שיעשה מעשה איסור, אבל כאן אומר לו לפתוח את הברז שהיא פעולת היתר, ואף שפסיק רישיה שיכנסו מים קרים ויתבשלו, מותר לומר לגוי.

נידונו של התרומת הדשן

ג. אמנם בזמן התרומת הדשן לא היה בזילר, אבל הוא דיבר על מקרה דומה, כשהיו רוצים לחמם בשבת את התבשיל שנתבשל כל צרכו מערב שבת ונצטנן, מי יכול לאכול חמין צונן ובפרט בחורף?! מה היו עושים? היו הגוים מניחים את הקדרה על תנור בית החורף - תנור חימום שהיה בכל בית באיזו פינה - וכעבור רבע שעה או חצי שעה באה שפחה גויה ומסיקה את התנור, וכל מטרתה לחמם את הבית שזה מותר בארצות הקרות בזמן שהקור גדול, אבל כשמדליקה את התנור הקדרה שלמעלה מתחממת, איך זה מותר? כיון שהגויה לא מתכוונת לבשל, הרי זה פסיק רישיה, והתירו פסיק רישיה על ידי גוי.

קדרה על גבי גחלים

ד. הגהות מיימוניות (פ"ו מהלכות שבת אות כ) כתב דין דומה, קדרה שיש בה תבשיל מבושל כל צרכו המונחת מערב שבת על גבי גחלים ממש, אסור להוציאה בשבת מעל גבי הגחלים, כי בזה יגרום להבעיר הגחלים או לכבותם, אבל הוא רוצה לקרוא לגוי, והגוי לא מתכוין לכבות או להבעיר את הגחלים, אלא בסך הכל להוציא את הקדרה ולהביאה לישראל, והלא פסיק רישיה שהגחלים יזוזו ויעשה מלאכה, האם בכל זאת מותר לומר לגוי או לא? על זה כתב שמונת, כי היסוד הוא שכל דבר שמצווה את הגוי למלאכת היתר אף שיוצא מזה תוצאת איסור מותר.

הסכמת האחרונים

ה. דינו של התרומת הדשן שפסיק רישיה על ידי אמירה לגוי מותר, נזכר באחרונים והביאוהו להלכה. כך פסק הרמ"א (סימן רנג סוף סעיף א, וסעיף ה). וכן כתבו המגן אברהם (שם ס"ק יח, ומ"א), הגאון רבי זלמן רבם של חסידי חב"ד - בשלחן ערוך שלו (סי' רנג סעיף י), החיי אדם (ח"א כלל ב סעיף ד), המשנה ברורה (סימן רנג ס"ק צט) הרב אפשטיין בערוך השלחן (סעיף כד), מהר"ם שיק (חאו"ח סימן ח) - תלמידו של החתם סופר, גם בשו"ת ערוגת הבושם (חאו"ח סימן נח) - מגדולי רבני הונגריה - הביא כמה טעמים וכך מסקנתו, וכן פסקו בשו"ת קרן לדוד סאטמר (סימן קעג), שו"ת מלמד להועיל (סימן נ) - מגדולי רבני אמריקה. וכן בשו"ת חלקת יעקב (ח"א סי' עז) - אב בית דין ציריך - היתר לומר לגוי לבזילר, מטעם שמונת פסיק רישיה על ידי גוי.

שימוש בדוד שמש

ו. לגבי פתיחת ברז שהמים הוחמו על ידי דוד שמש, צריך לדעת שדוד שמש נקרא תולדות חמה, ולא כמו שהבין הגאון רבי יצחק

יעקב וייס² (ח"ד סימן מד) שהשמש מכה על המים והם מתחממים ישירות ממנה ובישול בחמה מותר, אבל המציאות לא כך, כי בקולטים קרוב לצינורות מורחים חומר מיוחד שמרכז את קרני השמש ומחמם את הצינורות שבלוח, והצינורות מחממים את המים, וכאשר המים רותחים הם יוצאים משם ובמקומם נכנסים מים אחרים, וכך כל המים שבדוד מתחממים, והרי זה תולדות חמה שאיסור בישול בהם הוא מדרבנן, ודינם כמוור יותר מבישול בחמה עצמה כמבואר בגמרא (שבת לט.).

היתרו של מרן זצ"ל

ז. בשו"ת יביע אומר חלק ד' (חאו"ח סימן לד) - יש שם תשובה ארוכה שמרן זצ"ל כתב לפני כששים שנה כשהיה בשיא כוחותיו - לגבי פתיחת ברז מים חמים שהוחמו על ידי דוד שמש בשבת, ושם הוא מסביר שכאשר פותח את ברז המים החמים של הדוד שמש, המים הקרים שנכנסים לשם מתבשלים בתולדות חמה, אבל בכל זאת היתר. ואחד הטעמים להיתר, מרן זצ"ל הביא בשם ספר המקנה (קונטרס אחרון סימן סד ס"ה) והשואל ומשיב (תניינא ח"ב סי' ה) ועוד, שמחלקים בין שבות דרבנן של גזירה לבין שבות של מלאכה רגילה, שהרי כאן האיסור הוא שבות של גזירה - תולדות חמה אטו תולדות האור - וזה יותר קל, ולכן כיון שאינו מחמם את המים בידיים אלא על ידי פסק רישיה, כלומר שהוא פותח את הברז במטבח או בחדר הרחצה ולדוד נכנסים מים ומתבשלים, לכן מותר, ובאופן זה מתירים אפילו אם ניחא ליה³ בכניסת המים לדוד. אמנם לגבי בזילר מרן זצ"ל ביביע אומר (ח"ד חאו"ח סימן ה) החמיר מאוד, אך בספריו האחרונים (יביע אומר ח"י חאו"ח סימן נה עמ' ק"ז אות כח, וחזון עובדיה שבת ח"ד עמ' תה) הראה פנים לשיטת המקילים, וכתב שמי שמיקל יש לו אילן גדול לסמוך עליו, אבל לא חזר בו לגמרי. ומכל מקום כל האיסור הוא על ידי ישראל דוקא, אך על ידי גוי מותר לפתוח את הברז של המים החמים, כי פסיק רישיה על ידי גוי מותר, וכנ"ל.

2 היה גאון עולם, ראב"ד העדה החרדית ומחבר שו"ת מנחת יצחק. כשמרן זצ"ל כיהן כרב ראשי הגיע לטרסבורג שבצרפת, והרב וייס קיבלו שם בכבוד גדול. וכל ספר שמרן היה מוציא לאור היה שולח לו, וכמה פעמים אני הייתי השליח להביא לו ספרים ממרן. ולמרות שהיה ראב"ד העדה החרדית ומרן היה רב ראשי לישראל, הוא ידע שמרן הלך לרבנות כדי להציל את עם ישראל, ולדאוג שישמרו מכל משמר על דקדוק ההלכה, והוא כיבד והעריך את מרן מאוד. בשו"ת מנחת יצחק חלק ד' (ס"ס פד) לגבי נישואין בעומר שהספרדים לא מתחננים עד ל"ד לעומר, כתב הרב וייס: ומכל מקום כאמור יש להתייעץ בזה עם רב ספרדי מפורסם, והנכון הוא עם הגאון מוה"ר עובדיה יוסף שליט"א חבר בית הדין בירושלים עיה"ק, בעל המחבר שו"ת יביע אומר, ויכול להציע לפניו דברינו, ואם יסכים להיתרא בודאי כן יקום. עד כאן לשונו.

3 היה חכם אחד שטרך להסביר את היתרו של מרן ביביע אומר לגבי דוד שמש, ואמר שהוא פסיק רישיה דלא אכפת ליה, ושאל אותו מישהו, אבל לפעמים ניחא ליה שיכנסו עוד מים ויתחממו, כגון שגם בני ביתו צריכים מים חמים, ורוצים לשטוף כלים, ענה: לא, לא ניחא ליה! ככה זה כשעונים מהר, האדם מתבלבל ולא יכול להשיב בצורה נכונה.

שבע שבער סיפרו לי על יהודי ירא שמים שהוא בתוך השנה על אביו, ושאל חכם אחד אם כשהתחילו ברוך שאמר יכול לומר קדיש בין הללויות, וענה לו הרב המשיב: "כתוב בכף החיים (סי' נג ס"ק יג) שלא יכול להגיד קדיש בין הללויות". אמר לו אותו יהודי, סליחה, אני קורא מתוך הילקוט יוסף (סימן נא אות מו) ושם הביא בשם מרן ביביע אומר ח"ז (חאו"ח סימן י) שמונת! ענה לו בחזרה, כתוב בכף החיים שאסור, וזה ברור, כשאדם לא מתכוון לנושא המדובר, כשמקילים אותו הוא לא יודע מה לענות, הוא לא קרא את התשובה ביביע אומר - היא תשובה ארוכה, קשה לו לקרוא... ולכן הוא לא יודע.

לכל כלל יש יוצא מן הכלל

ח. עדיין נשאר לנו ליישב מה יענו כל האחרונים שפסקו על פי תרומת הדשן שפסיק רישיה מותר על ידי גוי, מהכלל שכתבו מרן הבית יוסף והרמ"א להלכה, שכל מה שאסור לישראל לעשות בשבת אסור לומר לגוי לעשותו. צריך לומר על פי הכלל, אין למדין מן הכללות ואפילו במקום שנאמר בו חוץ⁴ (עירובין כו:), כלומר לכל כלל יש יוצא מן הכלל, כלל הוא לא דבר מוחלט, ולכן היוצא מהכלל הוא שבדבר שאין הישראל מצווה את הגוי לעשות מעשה איסור, אלא רק פסיק רישיה, מותר לומר לגוי.

שבות במקום מצוה על ידי גוי

ט. ראייה לדבר שגם בכלל זה - שכל שאסור לישראל אסור לומר לגוי לעשות - יש יוצא מן הכלל, שהרי מצינו איסור שבות במקום מצוה, בדין איסור לעלות לאילן בשבת ויום טוב כמבואר במשנה (ביצה לו:), גזירה שמא יחתוך זמורה, ואפילו כאשר שופר או לולב נמצאים בראש האילן ונכנס יום טוב, אין עולים לאילן להוריד את השופר או הלולב, כי לא התירו שבות אחת במקום מצוה. ואפילו הכי על ידי גוי מתירים לומר לו: תעלה לראש האילן ותביא את שופר או את הלולב, וכמו שפסק מרן בשלחן ערוך (סימן שז סעיף ה). אבל לא התירו לומר לגוי לחתוך לולב מהעץ, כי זה קוצר דאורייתא. רואים שאפילו דבר שאוסרים על ידי ישראל, במקום מצוה מתירים על ידי גוי, ומכאן ראייה שגם בכלל שהזכרנו יש יוצא מן הכלל. ויש בזה גם סברא, כי אמירה לגוי היא שבות שאין בו מעשה, לא כמו עליה לאילן או ריקוד או מחיאת כפים שהם שבות שיש בהם מעשה, ולכן אמירה לגוי קלה יותר משאר שבותים.

פסיק רישיה דניחא ליה בדרבנן

י. לשיטת הסוברים שפסיק רישיה בדרבנן אפילו אם ניחא ליה מותר, ואפילו על ישראל, כל שכן שמותר על ידי גוי. והאמת שזו לא סברא יחידאה, כך סוברים ההשלמה (שבת מז: בד"ה המיחם, ושם עה. בד"ה ולחייב, ושם קמה. ד"ה אמר), הרא"ש מלונגיל בתשובה שהובאה בספר אהל מועד (בהלכות שבת דרך ד נתיב ד) - אחד הראשונים, רבינו מאיר המעיילי (בספר המאורות שבת מא:), האור זרוע (ח"ב סימן עה אות ח), תרומת הדשן (סימן סד). אמנם אנחנו פוסקים להלכה שלא כדבריהם, אלא כמו שכתב המגן אברהם (סימן שיד סק"ה) שאם ניחא ליה אסור. יש ביביע אומר ח"ד (האו"ח סימן לד) תשובה שלמה בנושא הזה, בדין פסיק רישיה דניחא ליה בדרבנן, הרב מביא שם את דעות המתירים שהזכרנו, ומביא את דברי המגן אברהם שהאריך להוכיח מסוגיות הש"ס לדחות את סברת המתירים, ומרן זצ"ל מביא כל סוגיא ומפרק אותה ומנסה ליישב. לפני כארבעים וחמש שנה הייתי יחד עם מרן האבא בישיבת קול יעקב של הרב עדס, ומרן נתן שם שיעור כללי ודיבר על הנושא הזה, והביא מערכה לקראת מערכה, ובעיקר פלפל איתם על ראיות המגן אברהם, הביא עוד ראייה ודחה, ועוד ראייה ודחה, והיה משא ומתן עם הרמ"ם וריתחא דאורייתא, והיה קידוש ה'. אמנם להלכה פסיק רישיה בדרבנן אם ניחא ליה אסור, אבל סברת המתירים חזי לאצטרופי על ידי אמירה לגוי, מפני

4 יש דיון אם כל זה נאמר דוקא בזמן התנאים. בספרנו עין יצחק ח"א (כללי המשנה אות מא, וכללי התלמוד אות כט, וכלי הפוסקים הראשונים אות מה) דברנו בזה.

שהיא שבות שאין בו מעשה. ואכן גם המגן אברהם עצמו לגבי סכין שבחבית (סימן שיד סק"ה) סיים: שבאמירה לעכו"ם בפסיק רישיה יש להתיר. וכך ההלכה.

לומר לגוי לפתוח מקרר ששכחו את המנורה

יא. יש כמה נפקא מינה בהיתר לומר לגוי דבר שהוא פסיק רישיה. למשל, אם במקרר נמצאים כל המאכלים והסלטים והשתיה, והנה כשבאו להוציא את המאכלים בליל שבת התברר ששכחו לנתק את המנורה שנדלקת באופן אוטומט עם פתיחת דלת המקרר, יש שם ילד קטן בן שנתיים או שלש ורוצים לומר לו שיפתח, וכי הוא לא יהודי?! הוא יהודי ואסור לומר לו לפתוח. מה שכן, יחפשו גוי בשכונה, כגון פועל או שומר, לא משנה גוי איש או אשה, יקרא לו ויאמר: תפתח את המקרר, אנחנו צריכים להוציא אוכל ושתיה, וכשהגוי פתח - "ויהי אור" - המנורה נדלקה, בכל אופן מותר, כי הישראל לא ציוה אותו להדליק מנורה אלא לפתוח את הדלת, ופתיחת דלת היא מלאכת היתר, ולפי מה שאמרנו שפסיק רישיה מותר על ידי אמירה לגוי, הוא הדין בזה שלא צריך לרמוז וכדומה, אלא יכול לומר לו מפורש שיפתח את דלת המקרר.

לומר לגוי לנתק את המנורה

יב. אחר שהגוי פתח את המקרר הוא רוצה ללכת, אבל דלת המקרר נשארה פתוחה, ויש חשש שעד מחר הכל יתקלקל, אמנם יש אפשרות לשים מגבת בין הדלת למקרר וכך המנורה לא תכבה והקורר ישמר. אלא שלא תמיד זה אפשרי, אם יש הרבה מאכלים ובפרט בקיץ, חלקם יכולים להתקלקל, במקרה כזה יכול לומר לגוי: עכשיו תסדר לי את המנורה שלא תידלק, תסובב את המנורה, או תלחץ על הכפתור ותכבה את המנורה. וההיתר בזה, כי מצווה על מלאכה דרבנן של כיבוי מתכת, והרי אפילו כיבוי עץ להלכה אסור מדרבנן אם אינו צריך לגחלים, כל שכן כיבוי גחלת של מתכת שלכל הדעות איסורה מדרבנן, ואמירה לגוי שבות, וכיון שצריך לדבר צורך הרבה, ועוד שזהו צורך מצות עונג שבת⁵, הרי זה בכלל שבות דשבות במקום צורך גדול, או במקום מצוה, ומותר, כמבואר בשלחן ערוך (סימן שז סעיף ה).

שכח את הטלית ברכב

יג. עוד דוגמא בדבר ההיתר לומר לגוי דבר שהוא פסיק רישיה. אם בא לאביו או לחמיו לשבת, ושכח את הטלית בתוך המכונית, ופתיחת הדלת היא על ידי לחצן חשמלי, או שעל ידי שפוחת את הדלת נדלקת מנורה, אבל לא נעים לו לבוא לבית כנסת בלי טלית, אם הוא אשכנזי אומר: מה אני רווק?! וספרדים מתעטפים בטלית גדול כבר מגיל בר מצווה, ואפילו מגיל חינוך. וגם למארחיו אין טלית מיותרת לתת לו. הוא רוצה לומר לגוי: בבקשה, קח את המפתחות מהבית שלי ותפתח את דלת הרכב. מפתח של המכונית הוא מוקצה ואסור מדרבנן, ואמירה לגוי אסורה מדרבנן, הרי זה שבות דשבות לצורך מצוה ומותר. ולגבי פתיחת דלת הרכב או תא המטען⁶, אם

5 יש אומרים שיש גם מצות שמחת שבת, וכך משמע מכמה ראשונים, אבל להלכה עונג שבת שמענו, שמחת שבת לא שמענו.

6 כל דין טלטול מוקצה בשבת הוא כאשר מונע את כל המוקצה ממקומו, וכמבואר בירושלמי (פ"ד דשבת ה"ב) לגבי ביצה שנולדה בשבת או ביום טוב,

אפשר לפתוח באופן ידני - אני לא מבין בזה - עדיף, ואפילו שיודע שתדלק המנורה - מנורת לד או מנורה אחרת - הרי זה פסיק רישיה על ידי גוי, וכיון שלא מצוה את הגוי על הדלקת המנורה, אלא על פתיחת הדלת והבאת הטלית, מותר.

הגסת תבשיל המבושל כמאכל בן דרוסאי על ידי גוי

יד. כפי שהזכרנו בשיעורים הקודמים, גם באופן שהפוסקים חולקים, יש להקל על ידי אמירה לגוי, כי ספק דרבנן לקולא. למשל, תבשיל שלא נתבשל כל צרכו - אפילו הוא מבושל 99 אחוז - והוא מונח על הפלאטה, אסור להגיס - לערבב - בקדרה, כפי שכתב הרמב"ם (פ"ט מהל' שבת ה"א) שהגסה היא מצרכי הבישול, כי היא ממחרת את הבישול, והחיוב על הגסה הוא מדאורייתא, כי זה לא גרמא, אלא זהו הבישול הקלאסי, שדרך בישול הוא להניח קדרה ולערבב את התבשיל ולכסותו. וכך ההלכה. אמנם דעת רש"י (שבת

כ.) שכל שנתבשל כמאכל בן דרוסאי, כלומר שראוי לאכלו על ידי הדחק, מותר להגיס ולהפך מה שלמעלה למטה ומה שלמטה למעלה, אבל הלכה לא כדבריו, אלא כדברי הרמב"ם, וכמו שפסק מרן בשלחן ערוך (סימן רנו סעיף ד) לגבי כיסוי על הקדרה, שאין להוסיף כיסוי על הקדרה אם התבשיל אינו מבושל כל צרכו, זהו אותו עיקרון של הגסה, ששניהם מצרכי הבישול, כי כשמכסה את הקדרה בכיסוי נוסף הרי הוא מוסיף לה חום ומזרז את הבישול. מה הדין לומר לגוי שיגיס בתבשיל המבושל כמאכל בן דרוסאי? אין כאן איסור מצד בישולי גוים, כי בתבשיל המבושל כמאכל בן דרוסאי אין איסור בישולי גוים (ש"ע יו"ד סימן קיג סעיף ח), וגם מצד איסור שבת אין חשש, למרות הכלל שכל דבר שאסור לעשות אסור לומר לגוי שיעשה, אבל כאן שיש אומרים שאפילו על ידי ישראל מותר, מותר לומר לגוי שיגיס בתבשיל.

הגסת תבשיל המבושל כל צרכו

טו. אמנם, תבשיל שנמצא על הגז שהוא מקום שפיתת קדרה ברוב פעמים, כלומר שרגילים לבשל שם, כמו פרימוס, אסור להגיס שם אפילו אם התבשיל מבושל כל צרכו, שהרי הוא נראה כמבשל, אלא אם כן יניח הקדרה על השיש ויגיס שם. ברם, אם התבשיל נמצא על הפלאטה, בשיעור הקודם הבאנו ראיות מהרשב"א ומהרי"ל שכיון שבדרך כלל לא רגילים לבשל על הפלאטה, אין בה חשש מחזי כמבשל, ולכן אם התבשיל מבושל כל צרכו מותר לערבב אותו אפילו על ידי ישראל, וכן להוציא חתיכת בשר מלמטה ולהגישה לראש המשפחה, וגם אין בזה חשש בישול, כי התבשיל מבושל כל צרכו. וכן מותר להחזיר את החמין לפלאטה אפילו אם הוא צונן, ואין בזה חשש איסור משום בישול אחר בישול, כל שתבשיל החמין רובו יבש.

7 מה שאין מחזי כמבשל בפלאטה חשמלית, זו הלכה ברורה, כל אחד יסתכל בילקוט יוסף שבת כרך א' (מהדורת תשע"א עמ' תקי והלאה) שכתבנו שם הרבה עמודים עם כל המקורות לכך. יש הרבה שמחמירים, אבל הם חיים משמועות, כך אמר רב פלוני וכו', אבל רבותי! ככה לא לומדים, כל אחד יפתח ילקוט יוסף ויראה מה שכתבנו בדין זה באורך.

שהיא מוקצה וכופה עליה כלי, ובלבד שלא יגע בביצה. כי ברגע שנוגע בה כיון שהיא עגולה הרי הוא מנענע את כולה והיא נעקרת, ועבר על טלטול מוקצה. אבל מוקצה שבנגיעתו לא עוקרו ממקומו, אין איסור לגעת בו. כגון אדם שהולך לטייל בשבת, כמוכון שאינו יוצא חוץ לתחום, אבל בכל זאת התעייף, כנראה עבר את הנגיף ויש לו חולשה, ורואה סלע, אפילו שאבנים הם מוקצה מותר לו לשבת עליה, כיון שלא עוקרה ממקומה. אבנים הם מוקצה, וכי מותר לקחת אבנים ולזרוק בשבת? ודאי שאסור, ואפילו יכין אותם מערב שבת אסור מחמת שיש בזה פיקוח נפש, וגם שמי שעושה כן גורם להשניא את הדת, ועוד אלף ואחת סיבות... אבל לשבת על האבן בלי לטלטלה מותר, כמו שכתב הרשב"א (שבת כט:).

אדם שגר בירושלים וצריך לשבות בבית שמש או בבני ברק, ויצא מביתו מאוחר, הוא עשה שלא כהוגן, שקיעה ברבע לחמש, מה אתה יוצא בשעה שתיים - ובשתיים יעופף... - תצא מוקדם! יכול להתקע בפקק ולהגיע לחילול שבת ח"ו, וכבר קרו מקרים שאנשים היו באמצע הדרך ונכנסה שבת, וחטו בצד ושבתו שם, והצטערו כל השבת. על כל פנים באופן כזה יכול לכבות את המנורה ובשבת יפתח ויסגור את הדלת, וזה לא נקרא טלטול מוקצה. ובאופן כזה יכול לשהות במכונית בשבת, כי מייחד אותה לשימוש סמוך לשבת. וכן מי שהולך ברחוב ומדבר עם חברו דברי תורה - לא דברים בטלים כמוכון, מה יצא לו מדברים בטלים?!... - והוא עייף, יכול להישען על רכב, אם זו משאית גם אם ישען עליה, 'לא נגע ולא פגע', 'לא חלי ולא מרגיש', היא לא זזה במאומה, אבל רכב קטן מתנענע מעט, ובכל זאת מותר, כי הוא לא עוקר את הרכב מהגלגלים, והרכב נשאר על מקומו, ולכן מותר.

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 20:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 21:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293 *שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

לעילוי נשמת שלמה בן מזל

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם חייגו: *5290

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'באן מורשת' 100.7 fm, 92.5 fm, 90.8 fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של בנימין בן שרונה-חזרה בתשובה, זוהר שמעון בן רונית-בשורות טובות, יהושע בן אברהם-רפואה שלמה, ירון בן מרים-בריאות איתנה, נתן אור בן סיגלית-כל הישועות, סיגלית בת סוזן-פרי בטן, ראובן בן שרונה-חזרה בתשובה, שובל בת סיגלית-בריאות איתנה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת חיי שרה

"ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו וילך וכל טוב אדוניו בידו" (כד י).

וכי על עשרה גמלים היה יכול לקחת את כל טוב אדוניו? והלא אברהם אבינו עשיר גדול היה, וגם גמלים רבים לא היו מספיקים לו לקחת את כל רכושו? אלא אומר רש"י: שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו, כדי שיקפצו לשלוח לו את בתם. וכן מבואר במדרש (ב"ר נט יא).

ובעלי המוסר מפרשים: לאברהם אבינו ע"ה לא היה דבר יקר יותר מיצחק בנו שהיה עתיד להמשיך את דרכו ולבנות את בית ישראל, וכל עתידו של אברהם היה תלוי בזיווגו של יצחק, שיקח אשה כשרה צדקנית ובעלת מידות טובות שתגדל את בניהם בדרכו, ואם ח"ו היה לוקח אשה שאינה כשרה היה עלול לנתק את שלשלת הקדושה מביתו של אברהם. וזהו "וכל טוב אדוניו בידו", בשעה שמסר לו אברהם את השליחות החשובה הזאת למצוא לבנו את זיווגו הראוי - את כל אושרו וטובתו מסר בידו, את המשכיותו של ביתו הגדול שהיה הדבר היקר ביותר עבורו.

ניתן להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 052-7626077

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" (כג א).

מדוע כתוב "שנה" בכל פעם? פירש רש"י: לכך נכתב "שנה" בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו, בת מאה כבת עשרים לחטא, מה בת עשרים לא חטאה - שהרי אינה בת עונשין, אף בת מאה בלא חטא, ובת עשרים כבת שבע ליופי.

והנה יש שהביאו מדרש פליאה שכתוב בו כך: כיון שמתה שרה אמנו החל אדם הראשון מדבר ארמית. ולכאורה תמוה, מה הקשר בין פטירתה של שרה לשפה שדיבר בה אדם הראשון? ומדוע החל לדבר דוקא ארמית ולא פרסית?

ועוד קשה, הרי לפי חשבון הדורות יוצא ששרה אמנו נפטרה בשנת אלפיים שמונים וחמש שנה לבריאת העולם, למעלה מאלף ומאה שנה לאחר פטירתו של אדם הראשון, ואיך אפשר לומר שאז הוא התחיל לדבר ארמית? ואם נאמר שהתחיל לדבר ארמית בעולם הבא, הרי בגמרא (סנהדרין לח:): מבואר שכבר בחייו היה אדם הראשון מדבר בלשון ארמית, וא"כ מדוע אמרו שבפטירתה של שרה התחיל לדבר ארמית?

ופירשו, שבאמת בעולם הזה היה אדם הראשון מדבר ארמית כמבואר בגמרא, אבל בעולם הבא התחיל לדבר בלשון הקודש.

אמנם כשנפטרה שרה אמנו חזר והתחיל לדבר בלשון ארמית. ומדוע? כיון כל אדם שמת והולך לעולמו, כשמגיע לעולם הבא הוא בא לאדם הראשון ומתלונן בפניו: מדוע חטאת בעץ הדעת וגרמת מיתה בעולם? אם לא היית חוטא לא היינו מתים. ואדם הראשון משיב לו: אני עשיתי עבירה אחת, אבל אתה עברת כמה וכמה עבירות, וגם אם לא היית חוטא היית מת בעוונותיך.

אבל שרה אמנו לא חטאה מימיה, כמו שהעידה התורה בפסוק זה שכתוב בו "שנה" בכל פעם, וכמו שפירש רש"י הנ"ל. ולכן כשנפטרה שרה אמנו חשש אדם הראשון שעכשיו היא תבוא להתלונן בפניו מדוע גרם מיתה בעולם, ולא יהיה לו מה להשיב לה, כיון שהתורה העידה שאין לה שום חטא.

לכן התחיל לדבר בלשון ארמית, וקרא את הפסוק כפי התרגום שכתוב בו "והיו חיי שרה מאה ועשרין ושבע שנים", ולא כתוב "שנה" בכל פעם, ואי אפשר לדרוש ממנו ששרה לא חטאה מעולם.

"אם היורשים רוצים לעשות נחת רוח למת יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנפטר זה מועיל לו מאוד מאוד"

השבוע נערך ע"י אברכי "כולל בית מרן"
יום לימוד מיוחד, תיקון נפטרים, לימוד משניות וסיימי מסכת לעילוי נשמת

שרה בת חייט

גם אתם יכולים לשמח את נשמת יקירכם! למסירת שמות יקירכם התקשרו:

***5290**

נכתב ע"י הרה"ג רבי משה והב שליט"א
רב מחבלות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמזון בהריה

פטירת חמיו הגדול רבי איסר זלמן מלצר קיבל לידי את ישיבת "עץ החיים" בירושלים. והיה נוהג להגיע מידי פעם מחו"ל ולבקר בישיבה ואף למסור בה שיעורים.

רבינו היה ידוע בגישתו נגד הגישה שהייתה נהוגה באמריקה לערב לימוד קודש וחול והיה מראשי הלוחמים שהבחורים צריכים להקדיש את חייהם ללימוד תורה ואף תמך בהם כספית ולכן פתח את ישיבתו שבליקווד שהנהיגה בדרך הישנה כמו בסלוצק.

מספרים שהסבא מסלבודקא התבטא על רבי אהרון קוטלר ואמר עליו שכדאי להחזיק את תלמידי הישיבה ולו רק כדי ליצור את הסביבה בשביל רבי אהרון סוויסלוצ'ר (כינוי מהעיר בה נולד רבי אהרון קוטלר)

ועוד מסופר שבשנת תרס"ח (1908 למיניינם) שלח הסבא מסלבודקא קבוצת תלמידים מובחרים מיישיבתו וביניהם היה רבי אהרון קוטלר כדי לשוחח עם קבוצת רבנים ידועים שביקרו בקובנא וביניהם היה רבי חיים סולובייצ'יק ורבי מאיר שמחה הכהן ושני הרבנים התבטאו על רבי אהרון קוטלר, רבי חיים התבטא שמוה ארבעים שנה לא נודמן לי לפגוש כזה עליו אמיתי ורבי מאיר שמחה התבטא זה הקטן גדול יהיה כרבי עקיבא איגר בדורו.

ועוד התבטא עליו רבי חיים סולובייצ'יק באוזני רבי ברוך דב לייבוביץ הוא (ר' אהרון) נראה כאחד מאלה שהעולם יעמוד עליהם.

רבינו נפטר ב-ב' כסלו תשכ"ג והוא בן 70 שנה. השאיר אחריו דור ישרים מבורך את בנו הגאון רבי שניאור קוטלר שהתמנה אחריו לראש ישיבת "ליקווד" ואת חתנו הגאון רבי דב שורצמן ראש ישיבת "בית התלמוד" בירושלים.

בעקבות רבותינו הדליקו נר
לעילוי נשמת הצדיק זצוק"ל

הגאון הגדול רבי אהרון קוטלר זצוק"ל
ביום רביעי הבא, ב' בכסלו יחול יום פטירתו של הגאון הגדול רבי אהרון קוטלר זצוק"ל.

רבינו נולד בשנת תרנ"ב (1892 למיניינם) בעירה סוויסלוצ'ק לאביו רבי שניאור זלמן פינס שהיה רב המקום. ולאחר מכן החליף את שם משפחתו "לקוטלר" וכל זה בכדי להימנע מגיוס צבאי ברוסיה.

בילדותו ידע בעל פה את כל ספרי התנ"ך ובגיל 11 עקב התייתמותו מאביו, נשלח ללמד אצל הרב זלמן סנדר כהנא שפירא זצ"ל. בגיל 22 נשא לאישה את הרבנית חנה פרל ע"ה ביתו של רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל.

ומסופר שרבי איסר זלמן מלצר סגר את השידוך במהרה לפני שמישהו אחר יקח אותו לחתן. לאחר נישואיו אף על היותו צעיר החל למסור שיעורים בישיבת "עץ חיים" שבסלוצק ולאחר כמה שנים נמלט מהקומוניסטים לעיר קלצק שבפולין ושימש שם כראש ישיבה, לאחר מכן בשנת תש"ג 1943 (למיניינם) הקים את ישיבת "ליקווד" ששמה נקרא "בית מקדש גבוה באמריקה" שהייתה בזמנו עיירת נופש קטנה, וכל זה בכונה תחילה כדי להרחיק את התלמידים מרחובות העיר של ניו יורק.

רבינו נחשב לאחד ממנהיגי היהדות החרדית בארה"ב והיה נשיא מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל בארה"ב.

רבינו התמסר בכל כוחו לבסס את "החינוך העצמאי" בארץ ישראל ואף לאחר

העלון להצלחתם של: שמעון יוחאי בן בכורה ברכה- הצלחה בישיבה, אורית בת מיה- זיווג הגון, אלמוג בן חיה- זיווג הגון, בן ציון בן איריס- הצלחה, בנימין בן רבקה- רפואה שלמה, דבורה מסעודה בת גאולה- רפואה שלמה, הילה בת נעמי מרים- בריאות הנפש והגוף, חנה בת מוזל- כל הישועות.

מאור ישראל

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשיעה 13:30

שאלה: אדם שנתן לעובד שלו איזה דבר מסוים שימור אצלו, ובסוף נגנב לאותו עובד החפץ, האם הוא יהיה חייב לשלם על כך לבעה"ב?

תשובה: נראה לומר שוודאי שהעובד יהיה חייב לשלם שהרי הוא שומר שכר והגמרא בב"מ (צג.) אומרת ששומר שכר חייב בגנבה ואבדה וכן פסקו הרי"ף והרמב"ם בפר"א מהל' שכירות הל' א', ובנו"ד כיון שאותו פועל מקבל כסף מבעה"ב לכן יש לו דין של שומר שכר שחייב לשלם על גנבה ואבדה. אבל יש לדחות סברא זו שכן מה שהעובד מקבל כסף מבעה"ב זה על העבודה שלו ללא קשר לשמירה, והשמירה עצמה היא בחינם ולכן העובד טוען שהוא נחשב לשומר חינם.

ולכן נראה להלכה: שהדבר תלוי מהו ההסכם עבודה ביניהם, אם ההסכם ביניהם הוא שהוא מקבל כסף על עבודה כללית שכל מה שיגיד לו בעה"ב הוא יעשה אז אכן הוא יהיה חייב לשלם על הגנבה, אבל אם ההסכם עבודה ביניהם הוא רק על עבודה מסוימת, אז מוכח שהשמירה היא רק טובה שהעובד עשה לבעל הבית ולכן דינו יהיה כשומר חינם שפטור על הגנבה.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293* שולחה 5

שאלה: אדם שרצה לקנות בגד ולא היה לו באותו זמן כסף, אבל הוא מפחד שעד שהוא יבוא למחרת עם הכסף משהו אחר יקנה את הבגד הזה, ולכן הוא רוצה להחביא את הבגד באחד המדפים עד למחרת, האם מותר לעשות כן?

תשובה: לכאורה היה נראה לומר שאכן יהיה מותר לעשות כן שהרי סוף כל סוף הוא יקנה את הבגד בכסף מלא, וממילא הוא לא גורם בזה שום הפסד לאף אחד. אבל לענ"ד נראה שאסור לעשות כן משני סיבות.

א. משום דברי הגמרא בב"מ דף פ"ג שאומרת 'הכל כמנהג המדינה' שכל דבר שיש בו נוהל מסוים באותו מקום כך כולם חייבים לעשות.

וכיום מנהג המדינה הוא שהקודם הוא זה שזוכה בקניה, וברגע שהוא מחביא את הבגד הוא גוזל מהאנשים האחרים שיכלו להקדימו.

ב. שהרי בדרך כלל בעלי החנויות לא מסכימים לעשות דברים כאלו ומכיוון שהם הבעלים על הבגד הוא חייב לעשות הכל על דעתם.

להלכה: יהיה אסור לעשות כן. ומי"מ במקום שבעה"ב מסכים לשמור בגד בצד, פשיטא שמותר ללא שום חשש ואין לחשוש לכך שאחרים גוזקים מזה מאחר שבעל החנות מסכים לכך.

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במוקד הליכות "בית מדר"

כשרות המזון

אפשר להתיר. ובפרט אז זה מוצר צריכה בסיסי כגון שהם רגישים לדברים מסוימים וכדו'. (לאחר בדיקה שעשינו התברר שבכל מוצר שיש בו אבקת חלב נוכרי יש בו עוד רכיבים שאינם בעלי כשרות טובה, ולכן ראוי להחמיר).

שאלה: האם תבלינים טחונים כגון פפריקה כמון וכדו' טעונים בדיקה מתולעים לפני שמשמשים בהם?

תשובה: ראשית הבעיה בתבלינים מתחילה מאחסון ממושך במקום חם, וזה יכול לגרום להיווצרות תולעים וחרקים, ולכן אם שמרו אותם מיד בקירור אין חשש לתולעים, אך אם לא היה בקירור או במקפיא או שזה לא טרי יש חשש שהם נגועים וצריכים לבדקם באופנים אלו: א. לסנן חלק מהתבלין במסננת דקה כגון: של אבקת סוכר ומה שנשאר במסננת שופכים על משטח לבן חלק ונקי ובודקים אם אין קורים וחרקים קטנים ואם יש גושים לפרור אותם ביד ולוודא שאין בהם חרקים. אם נמצא אחד מהדברים הנ"ל אין להשתמש כלל בתבלין.

ב. לפזר שכבה דקה מהתבלין על משטח לבן כנ"ל ובודקים אם מצויים תולעים חרקים או קורים ואם יש גושים לבדוק כנ"ל.

לכן ראוי ונכון לקנות תבלינים טחונים במקום שמוחזק בכשרות וטריות או באריות סגורות עם תאריך תקף. ואף שיש על המוצר כשרות טובה הכשרות היא שהמוצר ללא חשש טבל ושביעית וכדו', אך לא תמיד הכשרות מעידה שאין נגיעות של חרקים ותולעים.

שאלה: ברצוני לדעת על משקה 'הקוקה קולה' הנפוץ בכל רחבי העולם. ושמעתי שאין הבדל בין הסוגים של הקוקה קולה שיש בעולם כיון שהכול פס יצור אחד ולכן יהיה מותר לשותות אותו בכל העולם אף שאין בו כשרות מפורשת. האם זה נכון?

תשובה: היות ונושא הכשרות הוא מורכב מאוד ויש לא מעט רכיבים הנמצאים בכל דבר מאכל ומשקה והשמועה מתפרסמת שאין הבדל בין סוגי מאכלים למיניהם שהם מאותה חברה. ואין הבדל בין סוגי משקאות למיניהם שהם גם מאותה חברה כגון בנידון שלנו. הדבר לא נכון וטעות חמורה היא, ולמרות שתמצית של המשקה קוקה קולה נלקחת מהמפעל הראשי שנמצא בארצות הברית ועליו יש כשרות. אומנם יש לא מעט חומרים שמשתנים ממקום למקום בין הארצות ובהן אין כשרות לכולם. ולכן למעשה חייב לברר ע"י משגיחי הכשרות של אותו מקום ולא לסמוך על שמועות שאין להם יסוד. הנכון ביותר הוא מה שהורה הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א שהאדם שרוצה לצאת ידי חובה ולא להיכנס לספקות של איסור עליו לא לאכול ולא לשתות שום דבר שאין בו כשרות מפורשת על גביו וכל אחד ינהג לפי כשרותו שהוא נוהג.

שאלה: שוקולד חלבי שאחד ממרכיביו הוא אבקת חלב נוכרי האם מותר לאוכלו?

תשובה: אבקת חלב נוכרי פרושו חלב שחלבו גוי, והוא מיוצר מבחמה טהורה. כי אי אפשר לעשות אבקת חלב מחלב של בהמה טמאה. ואף שמעיקר הדין הדבר מותר באכילה, כיוון שאפשר להשיג בנקלות את אותם מוצרים או אותם מאכלים ורובם בכשרות מהודרת ללא חלב נוכרי, לכן ראוי ונכון להחמיר בדבר אך בחולים וקטנים

פינת בריאות
אתם שואלים והמיומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

דיכאון

דיכאון

בדיכאון: *ירידה ביכולת ליהנות. דברים שבעבר גרמו הנאה כבר לא מהנים כמו פעם. במקרים חמורים שום דבר אינו גורם הנאה.

*חוסר אנרגיה וחוסר רצון לעשות דברים. אין חשק לכלום או כמעט לכלום. לאדם שסובל מדיכאון קשה לפעול.

*ירידה ניכרת בתפקוד - בעבודה, בשעות הפנאי. ועוד...

איך אני יכול לעזור אם זה קורה לאדם שקרוב אליי? דיכאון עלול להוביל לאובדנות ולכן מדובר במחלה מסכנת חיים. מי שסובלים מדיכאון צריכים להיות קשובים לעצמם ולפנות לטיפול מיד עם הופעת תסמינים משמעותיים. לעיתים קשה לאנשים שלוקים בדיכאון לפנות על דעת עצמם לקבלת עזרה, ואז על סביבתם הקרובה להירתם לעזרתם. העזרה יכולה להתבטא קודם כול בעידוד הסובל מדיכאון לפנות לעזרה מקצועית.

כפי שהודגש קודם לכן, במקרים של מחשבות או של מעשים אובדניים יש להביא את המטופל בהקדם למיון.

נוסף על כך חשוב לא לשפוט את האדם המדוכא ולהבין שהוא אינו מסוגל "לקחת את עצמו בידים" אלא זקוק לעזרה מקצועית כדי להחלים. דיכאון הוא מחלה, וכשם שנערכים, תומכים ועוזרים במקרה של מחלה גופנית, כך יש לתמוך באדם שסובל מדיכאון.

מהו ההבדל בין דיכאון בשפה היומיומית להגדרה הרפואית? לא כל אדם שמשתמש בביטוי "אני בדיכאון" אכן סובל ממנו. למעשה, לרוב זה לא כך. עצב, דכדוך, מועקה הם חלק ממגוון הרגשות שאדם חווה. הם מופיעים בזמנים שונים במהלך החיים, לרוב בעקבות אירועים בחיים, בחלקם פשוטים ובחלקם קשים יותר. התחושות האלה יכולות להופיע לזמן קצר, אפילו למושך דקות ספורות בלבד, ולזמן ארוך יותר, למשל, למשך כמה מספר ימים.

באופן מאוד כללי ההבדל קשור לעוצמה של התחושות המדוברות, לחומרה שלהן, למידת התמשכותן, למה שמתלווה אליהן וכן להשפעה שיש להן על האדם שסובל מהן.

בדיכאון מתרחש שינוי מהותי במצב הרוח וכן בדרך שבה האדם רואה את עצמו ואת העולם.

כאשר תחושות כמו דיכאון, עצב, נטייה לבכי ולדכדוך מופיעות בליווי תסמינים נוספים, נמשכות זמן רב ומשפיעות לרעה על התפקוד, ניתן לחשוש שמדובר בדיכאון. כאשר אדם סובל מדיכאון יש לכן בדרך כלל תסמינים נוספים, מעבר לתחושה הפנימית הקשה. אם אתם או משהו שקרוב אליכם סובל מאחד או יותר מהתסמינים הבאים במשך שבועיים ויותר, ישנה סבירות גבוהה שמדובר

העלון להצלחתם של: יואב בן דליה - פרנסה טובה, יפה בת לאה - נחת מהילדים, ליאור בן רודה - זיווג הגון, מלכה בת רחל - כל הישועות, נועם בן נחמה - בריאות איתנה, ספיר בת נילי - בריאות איתנה, עידו בן סמדר - בשורות טובות, קרן בת מלכה - הצלחה בכל, רבקה בת חסיה - זיווג הגון, רות בת רחל - רפואה שלמה, רותם בן נחמה - כל הישועות.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מרן" ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי" ועוד...

הכעס - מד האמונה

חייב להיות איזה מודד למידת האמונה של האדם. הקב"ה צריך לתת לאדם מודד כזה, כי הרי תכלית האדם זו האמונה - "כל מצוותיך אמונה". אמונה זה דבר מורכב ביותר. עד כמה על האדם להשתדל? והיאך משתלבת ההשתדלות עם הביטחון בקב"ה? יש אין סוף דרגות באמונה, שיכולות להגיע עד "היפלא מה' דבר". הקב"ה טובע משרה אמנו, למה את צוחקת? היא צחקה בלבה כי הובטח להם בן והרי אברהם בן מאה שנה, "ואדוני זקן", וכן "חדל להיות לשרה אורח כנשים". אמונה יכולה להיות בדרגה כה גבוהה, שבה טובעים את האדם על צחוק בלב לרגע אחד!

איך ידע האדם את דרגתו באמונה כדי שממנה ישתדל להעפיל הלאה? הכעס הוא המודד. האדם יכול לכעוס מדברים שאירעו לו בגלל פגעי העולם, ועל אחת כמה וכמה מפגעים שבאו לו מבעל בחירה, שאז הכעס הרבה יותר חזק. מדוע? כשקורים לאדם דברים שהם מטבע העולם, אין לו על מי לכעוס. אם אדם נפל, התחלק, שבר רגל, רכבו התקלקל, אבד לו דבר מה, אלה פגעי העולם. אף אחד לא עוול לו זאת, ובנקל לו להיכנע לה' הגוזה.

אבל הדבר קשה יותר כאשר האדם נפגע מאדם מסוים - מאשתו, מילדיו או מאחרים. כאן האדם מנצל את כעסו להאשמות, ומעורר את חמתו על פלוני ועל אלמוני, וכשיש על מי לעורר את החימה, היא מתגברת. כאשר אין בני אדם אשמים, אדם יכול יותר בקלות להשתיק את חמתו, אבל כאשר יש על מי

להטיל את החימה, הוא מעורר את כעסו יותר, כי יש לו על מי להפילו, ובפרט כאשר יש לנפגע חשבונות קודמים עם הפוגע והוא מעוניין לחסלם בהזדמנות זו. ולפעמים יש לאדם שנאה עיוורת למישהו שאינו נסבל אצלו, ואז הוא מעורר את חמתו עליו ביותר. כאן בעצם נמדדת אמונת האדם.

ככל שהאדם יותר סבלן כלפי עצמו מפגעי העולם שאירעו לו, ויותר סבלן כלפי חברו, שהזיק לו או עיכבו, ולא מאשימו כלל, בכך נמדדת מידת אמונתו. הסבלנות היא מידת האמונה. אמת שיש אנשים שבטבעם יותר כעסנים ויש כאלה שפחות, אבל כל אדם, כפי מידת כעסו, פחות או יותר, יכול למדוד את מידת אמונתו. חז"ל אומרים שהאדם ניכר בכעסו, וכוונתם לאמונת האדם. לכן יש עניין לעבוד על מידת הכעס בפני עצמה, ולא רק על האמונה בכללות, ובכך יוכל להינצל מן הכעס. יש לקרוא ספרים שמדברים בגנות הכעס, לעשות לעצמו גדרים במידת הכעס, ואז הזהירות במידת הכעס תביאו לאמונה בקב"ה. ומאיך ברור שכאשר האדם עובד על האמונה, הוא ניצול מן הכעס. שני הכיוונים נכונים ונצרכים כדי לחזק את מידת האמונה. האחד לחזק את האמונה שהכל בהשגחה לטובה, ובכך ירחק מן הכעס, ומאיך לעבוד על מידת הכעס, ללמוד מאמרי חז"ל על גנותה ונוקיה, וכך תתחזק אמונתו.

לרכישת דיסקים 5 דקות חי באמונה של כבוד הרב לוגאסי שליט"א
(כ 100 שיעורים בדיסק) חייג 5290

חינוך הילדים

הרה"ג רבי אבנר קוואס שליט"א
מרצה בשלום בית וחינוך ילדים

• **טון דיבור חד משמעי** - טון הדיבור צריך להיות ברור וחזק. לא מתחנן, לא מבקש, לא מתחנחן, אלא פוקד!

הילד שומע לא רק את המילים, אלא גם מקשיב למנגינה. צריכים לדעת שמנגינה יכולה לשנות משמעות.

לפנינו שתי תגובות של אמא כלפי בנה שהרביץ לאחיו.

אמא מס' 1 אמרה לו בטון סמכותי וקצף: אל תרביץ לאחייך!

אמא מס' 2 אמרה לו בטון הססני ומתרפס: אל תרביץ לאחייך...

ה**ראשונה** אמרה בטון נחרץ והפעילה את הילד להפסיק את מעשיו.

ה**שנייה** אמרה בטון הססני, ושדרה לו שהוא יכול להמשיך לעשות מה שהוא רוצה. גם את עשרת הדברות שהן סדרה של הוראות ברורות, צריך לקרוא בטון הנכון ובמנגינה המדויקת. אפשר לקרוא אותן בטון קצף: "לא תגנב!" "לא תחמד!" ואפשר לקרוא אותן בניגון אחר: "לא, ... תגנב!" "לא, ... תחמד!". במנגינה הזו ה'לא' הפך להיות 'כן'.

יש לנו דוגמה נפלאה למשמעות של השינוי בטון הדיבור, בעת שאנו משיכים את הילדים לישון ומעירים אותם בבוקר.

כולנו יודעים שהזמן שלוקח להשיב אותם לישון גדול פי כמה וכמה מהזמן שלוקח לנו להעיר אותם. הסיבה לכך פשוטה - בלילה אין קו אדום ברור. כלומר,

אין צלצול של בית ספר, אין הסעה שתעבור ונפספס אותה. לכן, זה לא יהיה 'אסון' אם הילד ישן בשבע וחצי במקום בשבע. והתוצאה שהפקודות בשעת ההשכבה לא ברורות, המנגינה שלהם לא מפעילה, והילדים מרגישים בקול שלנו שאנחנו לא מספיק נחושים בדעתנו. לעומת זאת, איך נראה הבוקר?

ההסעה עוברת ליד הבית בשבע וחצי. אמא התעוררה בשבע ורבע... היא לא האמינה למחוגים... אבל השעה שבע ורבע. היא קמה בזריזות, ורצה לחדר של מושיקו, הרימה את קולה ואמרה בחדות: מושיקו, קום מהר אין זמן, ההסעה עוברת.

מושיקו התעורר ושאל את עצמו: מי אני, מה אני, איפה אני?

אמא ראתה שמושיקו לא מזדרז מספיק, אז היא נגשה אליו, הלבישה לו בזריזות מכנסיים וחולצה תוך כדי מילות דרבון. היא הכינה לו תיק עם אוכל, ושלחה אותו להסעה. זה לקח בדיוק 12 דקות.

שמתם לב, שכאשר יש שעת אפס להתחלת הלימודים, הוראות ההורים ברורות, והטונים חדים. והתוצאה שהילדים מתעוררים ומתארגנים במהירות.

איך הפלא הזה מתרחש? הוא אשר אמרנו, הטונים של הלילה הם לא הטונים של הבוקר. (ילדינו, הרב אבנר קוואס)

חובה בכל בית יהודי!

נחת מהילדים!?

ניתן להשיג את הספר החשוב והמומלץ מעדני המלך - חינוך ילדים

מתוך מאות שיעוריו וכתביו של מרן הראשון לציון

רבינו עובדיה יוסף זצ"ל

בתוספת הנהגות ועובדות, מסמכים ועדויות, הרואים אור לראשונה!

בטל' 0523-721550 | במייל piniben26@gmail.com

בירושלים: טל' 0556770242 אה"צ

אפשרות משלוח בדואר

העלון להצלחתם של: רעות בת מלכה - בשורות טובות, שילת בת ניל - בריאות איתנה, שמואל בן שרה זהרה - יראת שמים, איתמר בן נאוה - ילדים צדיקים, ניה בן חגית - זיווג הגון, עמיחי דוד בן יהודית - כל הישועות, אברהם יורם בן יעל ורדית - תורה ויראת שמים, שמעון בן חיה - חזרה בתשובה, עדי בת המר - זרע קודש בר קיימא.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת 5293* שלוחה <8 13 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

אצלו סמים, הוא פחד מאוד שהוא ייכנס למשפט. הוא פחד מאוד... היה לו שם סיפור שלם עם המשטרה, אמר לי: הרב, 'אני לא בן אדם דתי תן לי קבלה אחת שאני אקבל על עצמי, אבל אני מבטיח שאני אעשה אותה, ובעזרת ה' יתברך בזכות זה אני אנצל מהמשטרה שלא יעמידו אותי למשפט, שלא יהיה לי תיק פלילי'.

אם הוא היה מקבל תיק פלילי, זה היה הורס לו את כל הקריירה שלו, אמרתי לו, תקבל על עצמך שכל יום תלמד תורה.

באופן קבוע. זה היה לפני 10 שנים אולי, ו-10 שנים אני רואה אותו מגיע ללמוד תורה אתם יודעים כמה הוא השתנה? הוא שומר שבת, הוא מניח תפילין, הוא מתחזק, הוא מתקרב לקדוש ברוך הוא, וכל פעם הוא פוגש אותי, אומר לי: הרב, תודה רבה, על מה שאמרת לי אז, לפני עשר שנים, תודה רבה על זה.

כי בסופו של דבר זה שינה לו את החיים, אתם רוצים שהחיים שלכם ישתנו? באוטו, לפעמים אפשר לשמוע מוזיקה.

אבל קחו דיסק, לא משנה של איזה רב, מה שאתם רוצים, איזה רב שאתם רוצים, קחו דיסק, שימו בתוך האוטו, ותשמעו דברי אלוקים חיים.

תנצלו את הזמן שלכם. אם יש לכם זמן במחשב, בטלפון, במקום להיכנס לכל מיני דברים מיותרים ושטותיים כל מיני דברים שבאמת, באמת הם לא יועילו לכם בשום דבר בחיים.

במקום זה, שים שיעור תורה; כנס לאחת ההרצאות, יש מאות רבנים, ומאות שיעורי תורה, מכל הסוגים ובכל המינים. כנס לשיעור תורה. שלא יעבור עליך יום אחד, או עלייך, גברת. בלי ששמעתם שיעור תורה, ואתם תראו, בסוף היום, כשאתם הולכים לישון, הנפש מרגישה הרבה יותר טוב, הנשמה מרגישה הרבה יותר טוב - היום למדתי תורה.

(מתוך הספר יגל ליבי - הרב יגאל כהן שליט"א)

איך לתת מרפא לנפש?

אין סיכוי לבן אדם להצליח לעבור את העולם הזה, בלי שהוא ילמד תורה. הדרך היחידה שבה תוכל לנצח את יצר הרע, זה בלימוד התורה, ויעידו אנשים שאמרו לי הרבה פעמים, הם קיבלו דיסק עם 12 עם 20 שיעורים, שמו את זה באוטו, והדיסק התנגן להם ברכב. וישתבח שמו לעד, הם אומרים לי: 'הרב, זה שינה לנו את החיים'. דיסק אחד שנכנס להם לאוטו. שינה להם את החיים. למה? כי דברי התורה נכנסו להם לאוזן.

וכל אחד ואחד ששמע דברי תורה, בסופו של דבר, הנשמה שלו מתרכת, הנשמה שלו מזדככת. אני אומר את זה לנשים, נשים ששומעות שיעורי תורה, הנפש שלהן חזקה. אישה שבאה לטפל בילדים שלה, אם אין לה את הכוח של התורה הקדושה. שבה היא לומדת כמה היא טובה, כמה היא חזקה, מאיפה היא יכולה להוציא את הדברים הטובים שלה. אין לה סיכוי לנצח ולהישאר אישה שמחה. הדרך היחידה שבה תוכל באמת לנצח את העולם הזה.

את הניסיונות של העולם הזה, אתה נוסע היום על אופנוע, אתה נוסע ברכב. אתה נוסע בכל מקום, אתה עומד מול ניסיונות קשים. איך תנצח את הניסיונות האלה, אח יקר שלי?

איך תצליח להיות יהודי יקר, יהודי טוב, יהודי מצליח, יהודי חיובי, יהודי שעושה מעשים טובים. יהודי שנמנע ממעשים רעים, חס ושלום. יש רק דרך אחת שבה תוכל להגיע לזה, וזו הדרך של לימוד התורה, אז כל אחד ואחד.

תזכרו את השאלה שישאלו אתכם אחרי ה-120: "קבעת עיתים לתורה?" - התשובה שלכם תהיה: כן! כל יום למדתי באופן קבוע, שיעורי תורה, הלכתי להרצאות, הלכתי לשיעורים, למדתי חברותא, למדתי כדי להיות טוב יותר; להיות חזק יותר, להיות משובח יותר.

בא אליי פעם, אחד שתפסו אותו על עסקת סמים. פרצו אליו הביתה ומצאו

סגולה גדולה ומפורסמת

להדליק 18 נרות לפי הסדר הבא, לבקש בקשה אחת, ולהבטיח לפרסם את הנס:
*מדליקים נר ואומרים: "נר זה לכבוד רבי מתיא בן חרש שיתקבלו התפילות".
*קוראים פרק פ"ו בתהילים
וככה שוב לעשות 18 פעמים. הדלקת נר, הזכרת הצדיק, פרק פ"ו בתהילים.
*לאחר מכן קוראים את אותיות קר"ע שט"ן מתוך פרק קי"ט בתהילים.
מבקשים בקשה אחת ומבטיחים לפרסם את הנס.
בעז"ה שנוכה לראות ישועות גדולות וגאולה ברחמים.

פרויקט הקטורת הארצית

בהוראת גדולי ומאורי ישראל שליט"א
סגולה להישמר מכל רע ולקירוב הגאולה השלימה
לקרוא כל יום פיתום הקטורת
ניתן להשיג באגודת 'בית מרן'
בטלפון: *5290

בהפצה של מעל 26 יחידות ללא עלות!

העלון להצלחתם של: אופק יהודה בן יפה - פרי בטן, אליהו בן ציפורה - ברכה והצלחה, בת אל שרה בת כוכבה - זרע קודש בר קיימא, בת ציון בת רוחמה - רפואה שלמה, גאולה בת רינה - אריכות ימים, גיל בן מרים - הצלחה בכל, הדס אסתר בת רחל - זיווג הגון.